

så mange renoveringer, skabe bedre tilgængelighed for handicappede og fuld finansiering af kommunens andel af grundkapitalen, så havde jeg da forventet, at det var noget, jeg kunne være enig med hr. Keld Albrechtsen om. Det kan jeg så ikke være.

Det, jeg har sagt, er, at vi nu har lavet en aftale, der rækker frem til 2008, og jeg kan jo bekræfte det, fru Lissa Mathiasen her siger, nemlig at vi jo netop har brugt Landsbyggefonden til renoveringer. Det er der stadig væk mulighed for. Det er oven i købet her i slutforløbet blevet til lidt større renoveringer.

Hvad der så sker i dansk politik på den anden side af 2008, det tror jeg hverken hr. Keld Albrechtsen eller jeg kan give nogle garantier for.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil sige, at vi har brug for en boligminister, der kan tilrettelægge en politik, som rækker ud over 2008, for i ansvarlige boligforeninger har man altså brug for en længere planlægningshorisont, ellers går det galt.

Regeringer kan vælge at gå fra valg til valg, men det kan man altså ikke i boligforeninger, vil jeg oplyse ministeren om.

Så siger ministeren, at vi havde de forhandlinger, og det er også rigtigt. Jeg spurgte jo ministeren: Kunne man ikke som udgangspunkt tage den aftale, der lå med Boligselskabernes Landsbyggeförening? Men så ville ministeren jo absolut have den milliard kroner til at fylde i privat udlejningsbyggeri. Det var jo så det, der ikke kunne lade sig gøre.

Hvis regeringen ville have vedstået den aftale og ville have ladet været med at fyre 1 mia. kr. af på et meget tvivlsomt lovforslag, som vi har behandlet tidligere i dag, det skal jeg ikke gå i detaljerne med, så var det da ikke udelukket, at der kunne være nået en aftale – bestemt ikke – men det var jo det, der gjorde, at Enhedslisten og regeringen ikke kunne fortsætte forhandlingerne.

(Kort bemærkning).

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Jeg vil sige til hr. Keld Albrechtsen, som nævnte, at beboernes repræsentanter kan blive væltet, at det kan også ske i politik.

Jeg synes, vi har haft et godt og fornuftigt forhandlingsforløb omkring de elementer, der ligger i denne her meget store, meget brede aftale. Det er korrekt, at der er brugt penge fra udfasing af tilskud til andelsboliger til privat udlejningsbyggeri. Jeg skal ikke gentage hele den debat – vi har ønsket at løbe mere i gang. Og så blev der spurgt: Virker regeringens boligpolitik ikke ud over 2008? Jo, det gør den da, for nu bliver der bygget masser af kollegieboliger, masser af ældreboliger, masser af almene boliger, der står – også ud over 2008.

Kl. 16.30

Med hensyn til at have vedstået aftalen: Hvis vi nu havde indgået den samme aftale, som den tidligere regering havde indgået, jamen så havde vi jo stået og manglet penge i milliardstørrelsen i dag. Så kunne man tage en diskussion om, hvor de skulle tages henne, men den synes jeg ikke vi behøver at tage i dag.

Vi har fået en fornuftig aftale med byggeri af mange flere boliger, både private, udlejning til handicappede, almene boliger og ældreboliger. Jeg synes faktisk, det er ret flot.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af lovforslag nr. L 54: Forslag til lov om ændring af lov om almene boliger samt støttede private andelsboliger m.v., byggeloven og lov om etablering og fælles udnyttelse af master til radiokommunikationsformål m.v. (Udvidelse af bygherrekredsen til alment byggeri og klagebehandling).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 6/11 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Ulrik Kragh (V):

Nu har ministeren tidligere på dagen oplyst, at vi ville nå op i nærheden af 10.000 tilsagn om almene boliger i 2002. Tidligere havde vi regnet med 6.000-8.000, så det går jo virkelig fremad med hensyn til at få den boligform sat i gang med byggeri af nogle boliger.

Vi er alle sammen i Folketinget meget opmærksomme på, at vi har en byggesektor, som har behov for et teknisk løft, således at man kan blive billigere og bedre til at lave byggeri, således at vi samfundsøkonomisk kan få mere ud af pengene. Vi har en situation, når vi bygger almenyttige boliger, hvor den planlægningsproces, den opgave at være bygherre for den form for byggeri, ikke er udsat for nogen form for konkurrence.

Det vil vi forsøge på at gøre noget ved med lovforslag nr. L 54, der kort benævnes »Udvidelse af bygherrekredsen til alment byggeri og klagebehandling«. Det, der er hensigten, er, at der skal ske en professionalisering og en effektivisering af processen med at være bygherre. Opgaven består i at klarlægge de behov, det enkelte byggeri skal dække, at træffe beslutninger om byggeriets størrelse, ydre og indre udformning og kvalitet, at afholde udbud af projektering og byggearbejder, at fastlægge og fastholde de økonomiske og projektmæssige mål igennem byggeprocessen, at definere opgaver og ansvar for byggeriets parter og endelig at udnytte og deltage i udvekslingen af erfaringer fra tidligere byggerier.

Dette arbejde skal vel at mærke foregå i åben konkurrence mellem de almene, som har gjort det hidtil, og private rådgivere. Regeringen har med forslaget en forventning om, at man i 2003 kan lave en økonomisk besparelse på 25 mio. kr., der frem til 2006 vil kunne udvikle sig til 90 mio. kr.

Endelig er der i lovforslaget en lille teknisk ting om nogle klageadgange, hvor man i Københavns og Frederiksberg Kommuner hidtil har skullet klage til Økonomi- og Erhvervsministeriet, og det skal flyttes til Københavns Overpræsidium. Men det er en lille teknisk detalje i forhold til det øvrige.

Hvis vi går tilbage til den del, der omhandler det at være bygherre, altså at være byggestyrer på alment byggeri, så foregår det i dag på den måde, at de almene næsten har monopol på opgaven. Der er nogle, der siger, at der er en vis

indgroethed imellem enkelte kommuner og enkelte boligselskaber, og der er typisk mange, som er uforstående over for, hvad de omkostninger går til.

Derfor vil vi med lovforslaget sørge for, at vi får ændret processen, så kommunerne bliver mere inddraget for at få en større økonomisk effektivitet. Det skal foregå på den måde, at kommunerne træffer aftale med en grundejer om, hvor man eventuelt skal placere en bygning, en boligbygning, og så skal man via åben konkurrence finde de potentielle rådgivere, der vil være med til det. Det kan både være selvejende, private og almene, og det, der så er meningen, er, at man laver en aftale, hvor man aftaler vilkårene for overdragelse mellem den rådgiver, der har forestået byggeprocessen, og det almene boligselskab, der skal være endelig ejer.

Der er et par konkrete krøller i forbindelse med høringerne, hvor de almene godt kunne tænke sig at være med, men eftersom man har nogle juridiske uklarheder i forbindelse med, at de almene skulle kunne bygge for private, kan vi ikke lade det nyde fremme. Ligesådan er der et spørgsmål om det 20-årige sælgeransvar, hvor vi har en forventning om, at man kan aftale sig til en fravigelse af det 20-årige sælgeransvar, eller at man kan lave en forsikring mod dette.

Kl. 16.35

En sidste ting er, at i dette forslag er der ikke lavet et tilsvarende pres på de kommunale byggerier, der er finansieret efter den almene boliglovgivning. Det er et område, som efterfølgende vil kunne tages op, hvis det viser sig, at de er mere ineffektive.

Endvidere har vi jo også udfordringsretten, vi vedtog sidste år, hvor der er mulighed for, at de rådgivere, der nu kommer ind på markedet på de almene, også får muligheden for at kunne udfordre kommunerne på denne opgave.

Alt i alt et godt forslag, som kan være med til at øge effektiviteten i byggeriet, og som vi fra Venstres side bakker fuldt op om, så vi kan nå det, som alle i Folketinget er enige om, netop at vi skal have et mere effektivt og økonomisk bæredygtigt byggeri.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg lyttede meget interesseret til Venstres ordfører, der jo under det sidste punkt, der var til behandling her i Folketingssalen, sagde, at han var meget optaget af den private ejendomsret – det er et direkte citat.

Derfor vil jeg godt spørge Venstres ordfører: Hvordan stiller Venstre sig til, at almene boligselskaber ikke har dispositionsret over deres egen grund – jeg taler om en grund, de ejer – er det i harmoni med den udtalelse, der kom under den forrige behandling her i Folketingssalen?

Og dernæst: Er Venstres ordfører ikke bekymret over, at bygherren får meget, meget stor indflydelse på selve udformningen af byggeriet på bekostning af driftsherren og dermed de senere brugere af byggeriet? Synes Venstre, at det er en fornuftig fordeling af opgaverne?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Selvfølgelig synes vi, at det er en fornuftig fordeling af opgaverne, ellers havde vi ikke foreslået det.

Det er således, at man i dag har en lille gruppe, som varetager byggestyrerollen – det synes jeg egentlig er en mere rammende betegnelse for det, der foregår, end en bygherrerolle. Det, som man kan opnå, hvis man får flere aktører på banen, er, at de erfaringer, som man har gjort sig i rådgivende ingeniørfirmaer og rådgivende arkitektfirmaer, hos selvejende institutioner, og hvem det er, der har været med til at udvikle nye byggesystemer, de erfaringer, den viden, får vi involveret i, hvordan vi laver det her. Det synes jeg er rigtig godt, det kan vi fuldt ud stå inde for.

Endelig til det med, om man har privat ejendomsret og kan bygge på egen grund: Hvis et boligselskab har mulighed for sammen med en kommune at blive enige om, at det er den måde, det skal foregå på, er det jo et spørgsmål om, hvorvidt det skal være ude i en åben konkurrence, men det er jo ikke således, at man er stillet udenfor, hvis en kommune gerne vil lade det nyde fremme lige præcis dér. Men bygherrerollen skal udbydes i åben konkurrence.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Man blev jo ikke meget klogere af det her. Jeg stillede et meget kontant spørgsmål til Venstres ordfører. Skal jeg forstå det sådan, at den private ejendomsret og engagementet i det har visse begrænsninger? Det gælder i hvert fald ikke almene boligorganisationer. For i forslaget står der jo også, at private kan gå ind og byde på opgaver for almene boligorganisationer, og så står hr. Ulrik Kragh her og siger, at det modsatte ikke må

gøre sig gældende, det er direkte nævnt i lovforslaget. Jeg kan ikke se logikken i det.

Jeg kan heller ikke se logikken i, at det er en tilfældig – undskyld udtrykket – bygherre, der er i berøring med byggeriet i ret kort tid, der skal have den afgørende indflydelse på den indre og den ydre udformning, miljø, kvalitet, og hvad der ellers ligger, på bekostning af de mennesker, der skal bo der. Hvor er logikken henne?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Lovforslaget er jo overordentlig vanskeligt at forstå, og jeg skal prøve at illustrere det med et eksempel.

Hvis vi nu er hjemme i min boligforening, hvor vi f.eks. har bygget en afdeling, som er egnet til pensionister, og der har været en kreds af kommende beboere, der har været inddraget i planlægningen, og boligforeningen har en grund, og boligforeningen efterfølgende skal administrere afdelingen, og afdelingen skal være medlem af boligforeningen, skal det så forstås sådan, at så kan man risikere, at imellem den planlægning og så ibrugtagningen af de nye boliger skal der altså en eller anden privat bygherre ind og bygge et eller andet – det kan være hvad som helst, det kan være egnet til alt muligt andet end lige nøjagtig det, man havde forestillet sig – og så skal man bagefter overtage det og tage ansvaret for alle mangler?

Kl. 16.40

Jeg må indrømme, at det er svært at forstå, men man kunne godt læse forslaget sådan, at det var sådan, det var tænkt. Men det håber jeg da ikke, for det ville jo være helt vanvittigt.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu kan jeg forstå på begge spørgere, at konkurrence i forbindelse med en opgave er helt vanvittigt. Det synes vi nu egentlig ikke det er, det er ret betydelige summer, det drejer sig om.

Hr. Keld Albrechtsen har fuldstændig ret i, at i den situation, hvor en kommune har valgt at prioritere, at der skal bygges et alment boligbyggeri, skal kommunen udbyde bygherreavtalen i åben konkurrence. Og det er altså ikke sikkert, at det bliver den almene lokale organisation, som man plejer at gøre det sammen med. Det bliver den, som kommunen via en evaluering af den konkurrence, der skal være, finder er den bedst egnede.

Med hensyn til det at adskille de to problemstillinger, netop det at opføre og det efterfølgende at drive en bygning, er der jo stadig væk kvalitetsstyringskrav fuldstændig analogt med det, man har i dag. Så det er ikke således, at den bygherre, som varetager bygherrerollen, altså den rådgiver, som varetager bygherrerollen, derfor bare kan lægge sig på ryggen og sige: Når vi er færdige med byggeriet, er vi ude af det her. Der er et ansvar i den forbindelse, og det ansvar har vi også fremført, fordi det er vigtigt, at det ikke er således, at man kun vil tage den del, hvor man får sine penge for det, men ikke vil tage ansvaret efterfølgende.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Så kan jeg forstå, at det faktisk er en ophævelse af selve boligforeningstanken, som man her foreslår. For selve boligforeningstanken var jo, at vi sluttede os sammen i boligforeninger med henblik på at bygge, sådan at vi kunne få boliger, som svarede til vores behov og ønsker, så langt som økonomien nu rakte. Så er der konkurrence med hensyn til entreprenørselskab, udbud, der er EU-licitationsregler i metervis, og der er ingen problemer med den konkurrence.

Men selve udformningen af projektet har hidtil været et beboerdemokratisk anliggende, som folk kunne være involveret i, en del af lokaldemokratiet – en umistelig del efter min opfattelse. Men det skal nu i fremtiden overlades til private entreprenører at bestemme, hvordan vi gerne vil bo.

Jeg fatter simpelt hen ikke forslaget, men det kan være, at det er, fordi min fantasi er for begrænset, for den virkelighed, vi står over for her i Tinget, overstiger, hvad fantasien umiddelbart kan rumme.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne sige til Venstres ordfører, at vi intet har imod konkurrence, men vi er meget optaget af forbrugerbeskyttelse, og jeg anser faktisk det her for forbrugerbeskyttelse. Har hr. Ulrik Kragh fantasi til at forestille sig, hvor længe en bygherre – det er jo det udtryk, der bliver brugt i lovforslaget – vil være i kontakt med byggeriet i forhold til de mennesker, der skal bo der, og i forhold til en drift, der strækker sig over en meget, meget lang årrække?

Synes hr. Ulrik Kragh, det er særlig fornuftigt, at man på den måde, der lægges op til i lovfors-

slaget, kører brugerne ud på et sidespor i forhold til en bygherre, der efter hr. Ulrik Kraghs udsagn skal konkurrere, altså skabe det billigst muligt? Hvor bliver kvaliteten af, hvor bliver brugerindflydelsen af?

Det synes jeg er væsentlige argumenter, som vi skal have belyst i forbindelse med, at vi behandler det her lovforslag.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu har begge spørgere travlt med, hvad min fantasi rækker til, og det er simpelt hen ikke så lidt. Men jeg vil sige, at jeg får meget, meget langt at gå, før min fantasi bliver lige så god med hensyn til, hvor mange ulykker der i det hele taget vil ske på grund af dette boligoplæg, som hr. Keld Albrechtsen har fremført hele dagen. Men lad nu det være.

Kl. 16.45

De almene boligorganisationer fortsætter som slutejere, det er stadig væk de almene boligorganisationer, der står som slutejere. Det, vi vil have konkurrence på, der, hvor der skal indføres et konkurrenceelement, er i selve det at varetage bygherrerollen, altså de emner, som jeg læste op i min ordførertale. Det synes vi at der er god raison i, således at vi kan få den kreativitet ind, som udvikles i vore rådgivende virksomheder, således at vi kan få effektiviteten øget i byggeriet.

Med hensyn til forbrugerbeskyttelsen, som Socialdemokratiets ordfører var inde på, er der jo netop i lovforslaget lagt ind, at man skal have 20 års sælgeransvar. Dermed er der en forbrugerbeskyttelse i lovforslaget, således at man ikke bliver misrøgtet.

Endelig er kvalitetstyringsparametrene, som man bruger i AB92, med 1-års-eftersyn og 5-års-eftersyn, fuldstændig de samme. Der er ikke nogen ændringer af de vilkår, og det er jo også en væsentlig del for at sikre, at kvaliteten er i orden, således at man også får en driftsmæssig forsvarelig vinkel.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg synes ikke, det står lysende klart, hvad det er, Venstre her mener. Venstre siger, at man vil have konkurrence omkring prisen. Fint for byggeriet, gerne for os. Men er det rigtigt forstået, at Venstre også mener, at det er den bygherre, der måtte vinde en sådan konkurrence, der selv må bestemme, hvordan byggeriet rent faktisk skal

se ud, altså både udformningen og rent indretningsmæssigt? Synes man, det er naturligt?

Det svarer jo til, hvis jeg kommer til en bygherre og siger, at jeg vil godt have bygget et hus til mig selv og spørger, om den pågældende bygherre vil stå for det, at han så siger: Ja, det vil jeg godt, men jeg vil også have lov til at bestemme, hvordan dit hus skal se ud. Mener Venstre virkelig det er rigtigt?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Som jeg også sagde i min ordførertale, er processen skruet sammen således, at det er kommunen, som vil sætte dette her i gang, der laver en udbudsrunde, hvor man i konkurrence beder bygherrer om at komme med, hvad de mener, de kan byde ind med. Det vil jo sige, at det i sidste ende er kommunen, der udvælger det projekt, som skal nyde fremme.

Derfor er det ikke således, at bygherren kan slå ud med armene og sige, at det vil vi gerne, men det skal være, som det nu passer os. Derimod kan man fremsøge de effektiviseringer, de muligheder, som ny teknologi giver inden for byggeriet, og det vil gøre, at vi kan få et mere effektivt byggeri.

Og når nu vi bygger 10.000 boliger, der er givet tilsagn om 10.000 boliger i år, så var det jo rimeligt, at vi fik de bedste til at planlægge det og ikke blot dem, der tilfældigvis var der.

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Jeg forstår stadig væk ikke det svar, jeg får fra Venstres ordfører. Hvis man siger, man går ind for fri konkurrence, og man gør det ud fra ønsket om større effektivitet, underforstået også en besparelse, hvad er så grunden til, at man ikke mener, at alle skal have mulighed for at være med i den fri konkurrence? Hvorfor må en almen boligorganisation ikke byde ind på andet byggeri, mens private godt må byde ind på alment? Så har vi jo ikke fri konkurrence.

Mener Venstre, at vi skal have fri konkurrence, eller mener Venstre ikke, at vi skal have fri konkurrence?

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jeg vil gerne slå fast, at de almene selskaber har fuld mulighed for at deltage i konkurrencen på det almene byggeri. Det skal være en selvstændig enhed, således at det er adskilt. Men almene

selskaber skal ikke have mulighed for at varetage bygherrerollen på privat byggeri.

Det skal de ikke, fordi der er en lang række juridiske kompleksiteter, hvis man går ind og tager et selskab, som er anderledes stillet skattemæssigt, som er anderledes stillet juridisk, som gør, at hvis noget går galt, og man får pålagt et økonomisk ansvar, så ville det skulle betales med støttekroner.

Det tror jeg også godt Socialdemokratiet kan indse, når man har tygget lidt på det. Det er vist mere en teknikalitet, som man fra Socialdemokratiets side ønsker at få bragt ind for at skabe lidt forvirring.

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Lissa Mathiasen (S):

Nej, jeg er uenig. Det må være fri konkurrence, forstået på den måde, at man så også må sige ja til, at almene organisationer kan byde ind på et privat byggeri, lige såvel som at private bygherrer tilsvarende kan byde ind på almene organisationers opgaver. Ellers er det ikke fri konkurrence, og hr. Ulrik Kragh kan ikke komme herop og påstå, at det er fri konkurrence. Og der er ingen problemer i det, for slige problemer ville kunne løses og endda med lethed.

Det, jeg spørger om, er det principielle, for alt andet kan løses. Derfor spørger jeg: Vil Venstre i princippet have, at der reelt bliver fri konkurrence? Det er det, det drejer sig om. Det er ikke et spørgsmål, om der er noget i dag, der ikke ser helt korrekt ud og sådan noget. Vil man have reelt fri konkurrence, således at den ene kan byde ind over for den anden, og den anden kan byde ind i forhold til den ene? Det er det, spørgsmålet drejer sig om.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Jamen så er det jo godt, at fronterne er trukket op, for vi er ikke indstillet på, at de almene skal have mulighed for at kunne byde på privat, fordi der er juridiske kompleksiteter, der er kompleksiteter med skatteforhold, der er kompleksiteter med ansvar, hvis man efterfølgende pådrager sig økonomiske omkostninger. Derfor vil vi ikke være med til det.

Der bliver konkurrence på det almene, hvor man har mulighed for at deltage, ligesom man har gjort hele tiden. Det skal blot udskilles i et selvstændigt selskab, således at det er adskilt, og

det ikke bliver blandet sammen med den øvrige del af boligorganisationen.

Men der er altså ikke noget fra vores side, der indikerer, at almene skal ind på det private marked. Det ville simpelt hen være usmart.

Formanden:

Hr. Jørn Pedersen som ordfører.

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil gerne starte med at sige, at L 54 ikke er en del af forliget af 15. oktober, og det synes jeg er vigtigt at understrege, for nu har det forlig jo fyldt debatten her i eftermiddag. Det her er altså en anden omgang, vi er i gang med.

Jeg vil gerne sige, at Socialdemokratiet er klart enig i målsætningen om, at vi skal have bygget noget mere, og at vi skal have gang i mange nye boliger. Derfor har vi også indgået aftalen.

Det her forslag består jo af to dele, dels af bygherredelen og så det praktiske, som jeg vil kalde det. Den praktiske del er egentlig en følge af, at By- og Boligministeriet er nedlagt, hvilket gør, at vi skal have placeret nogle ting andre steder. Det kan vi sagtens leve med.

Men omkring forslaget her synes jeg, der rejser sig en række spørgsmål. Målsætningen er jo, at vi skal gøre det mere professionelt, mere effektivt og bedre. Det er vi helt klart enige i. Spørgsmålet er bare, hvordan vi så gør det.

Jeg synes, vi har problemer med, hvordan vi får skruet de her modeller sammen, og vi får i hvert tilfælde problemer omkring, hvordan vi får lavet vejledningen. Hvis man læser lovforslaget, og det har jeg gjort meget indgående, vil man se – som én tidligere sagde her fra talerstolen – at det er et meget indviklet forslag, der kan være meget svært at finde hoved og hale på.

Men noget af det, der bliver det afgørende, hvis man skal følge den model her – det er jeg ikke sikker på, at man skal, men det vil jeg vende tilbage til – er i hvert tilfælde, at man får vejledningen udfærdiget meget, meget præcist, og at man får de berørte parter ind, så de får reel indflydelse, for ellers er det absolut ikke noget værd i forhold til det, der beskrives her.

Så vil jeg godt sige omkring bygherrolleren, der jo også er meget nøje beskrevet, at der er to elementer. Man siger, at bygherren skal klarlægge de behov, det enkelte byggeri skal dække. Det kan jeg sådan set godt forstå. Det næste punkt har jeg lidt sværere ved at forstå, for der står, at

man skal træffe beslutninger om størrelse, ydre og indre udformning samt kvalitet.

Det er meget vidtgående, synes jeg nok, og vi synes ikke i Socialdemokratiet, at punkt 2 er en helt naturlig del. Det første kan vi godt forstå. Vi mener faktisk, at det bør være kommunen og driftsherren, der bør tage beslutning om størrelse, ydre og indre udformning og kvalitet. Vi mener også, at driftsherren løbende skal inddrages i byggeprocessen for at sikre, at kvaliteten bliver som aftalt. Det er vigtigt, at udgifterne til driften bliver som forudsat.

Det fremgår også af forslaget, at bygherrollerollen skal udbydes i de situationer, hvor almene boligorganisationer ejer den grund, hvorpå der er besluttet i samarbejde med kommunen at bygge almene boliger. Som det fremgik af mine spørgsmål til hr. Ulrik Kragh tidligere, så mener jeg faktisk, at boligorganisationen mister sin dispositionsret til at administrere og bestemme over egne arealer. Vi mener hverken, at det er logisk eller rimeligt.

Kl. 16.55

Som det fremgår, har Socialdemokratiet en række betænkeligheder ved forslaget. Jeg vil godt fremhæve tre:

Driftsherren er ikke tilstrækkeligt inddraget i udformningen af byggeriet og selve byggeprocessen. Man griber ind i organisationers dispositionsret, og almene boliger må ikke gå ind på det private område, og det modsatte må man godt.

Herudover kan der også være andre problemer. Der kan være problemer omkring overdragelse og ansvar. Der kan være problemer omkring transporten af gælden. Der kan være forholdet til Byggeskædefonden. Der kan være selve udarbejdelsen af grundlaget for konkurrencen om bygherrollerollen.

Socialdemokratiet ønsker derfor under udvalgsbehandlingen at stille en række opklarende spørgsmål, eventuelt komme med ændringsforslag, og resultatet af udvalgsbehandlingen vil så afgøre vores endelige stillingtagen ved tredjebehandling.

(Kort bemærkning).

Ulrik Kragh (V):

Nu kan jeg godt forstå, at Socialdemokratiets ordfører gerne vil gøre det her så kompliceret som muligt, hvis man synes, det er så forfærdeligt, at bevægelsen kommer ud for konkurrence.

Med hensyn til den anden pind, som Socialdemokratiets ordfører dvælede ved: »At træffe beslutning om byggeriets størrelse, ydre og in-

dre udformning samt kvalitet«, er det jo således, at når man har fundet en rådgiver til at påtage sig bygherreopgaven, så vil rådgiveren og driftsherren i den sidste ende, den endelige ejer, naturligvis skulle træffe den beslutning sammen, som kommunen vil skulle godkende.

Det er jo ikke sådan, at man sætter dem fuldstændig uden for døren og siger: Vi vil for øvrigt ikke snakke med jer, før vi er færdige. Det er jo et spørgsmål om, at det her kommer til at foregå i et samarbejde, og det, der er lagt an til i forslaget, er netop, at der skal være en afklaring af de her vilkår på forhånd. Jeg vil godt spørge, om ikke også Socialdemokratiets ordfører er nået til den udlægning af det, når man er nået helt til bunds.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Jeg vil sige til hr. Ulrik Kragh: Jeg har været helt til bunds. Det er derfor, jeg får større og større betænkeligheder ved nogle af de ting, der her er skrevet.

Hvis der i det, Venstres ordfører siger, ligger, at der skal nogle præciseringer til omkring selve samarbejdet, hvad man aftaler osv., så er det noget af det, vi er meget parate til at se på. Det, jeg nemlig er bange for i alt det her – det vil jeg godt sige helt overordnet – er, at her er vi inde og aftale et byggeri for nogle mennesker, som vi måske godt kender i forvejen, vi kender en stor gruppe af dem, vi bygger for.

Det, jeg kan se er på vej til at ske eller kan ske, er, at deres indflydelse på det byggeri, de selv skal bo i, kan blive meget, meget mindre, og det er derfor, jeg har mine bekymringer omkring bygherrerollen i det her. Jeg vil nemlig netop sige, at selve udformningen og kvaliteten er områder, hvor det er helt naturligt, at driftsherren har langt større indflydelse, end det fremgår af det her.

Formanden:

Så går vi videre i ordførerrækken. Det er hr. Freddie H. Madsen.

Freddie H. Madsen (DF):

Lovforslaget her er ikke omfattet af aftalen, som indgår i det forlig, men det er en indsats for en sikker og positiv udvikling i produktiviteten og effektiviseringen inden for byggesektoren med udvidelsen af bygherrekredsen ved nyetablering af alment byggeri, ændrede klagereregler i byggeleven og masteloven. Forslaget har til for-

mål at styrke professionaliseringen i det almene byggeri, dels gennem udvidelse af bygherrekredsen, og dels gennem øget konkurrence og gennemsigtighed omkring kommunernes tilde-ling af bygherreopgaven.

Med lovforslaget stilles der fra 2003 krav om udbud af bygherrerollen og mulighed for, at også private bygherrer kan bygge alment. Lovforslaget har til formål at gennemføre regelforenkling og modernisering af klagegangene på byggelovens og mastelovens område.

Kl. 17.00

Forslaget medfører mindre udgifter til kommunens grundkapital. Den statslige ydelse til støtte er opgjort til nutidsværdi på et tilsagn, der vokser fra 25 mio. kr. i år 2003 til 90 mio. kr. i år 2006. Den kommunale mindredgift vokser fra 5 mio. kr. i år 2003 til 33 mio. kr. i år 2006.

Vi i Dansk Folkeparti ser ikke spøgelse i det her, men vi er godt klar over, at der vil være en del problemer, som vi skal have drøftet i udvalget, og derfor betragter vi det her mest som teknik, men vi ser i hvert fald positivt på forslaget.

(Kort bemærkning).

Jørn Pedersen (S):

Det er et spørgsmål til ordføreren fra Dansk Folkeparti. Hvis det nu viser sig, at det, som han kalder teknik, kræver, at vi skal ind og kigge på selve udformningen af loven for at sikre – jeg siger præcis, hvad det handler om – at brugerne får større indflydelse på det her, end der er lagt op til i forslaget, er Dansk Folkeparti så parat til at gå ind og drøfte det og eventuelt støtte det?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg lyttede med meget stor opmærksomhed, fordi det er meget interessant at se, hvor Dansk Folkeparti går hen i spørgsmålet om holdning til almen boligforening-tanken. Det forslag, regeringen har fremsat her, er jo et grundskud imod en af de helt afgørende piller i beboerarbejdet i en boligforening, nemlig dette at kunne lave et byggeri; det har sådan set været formålet med boligforeningerne. Forslaget skal uden tvivl naturligvis ses i sammenhæng med regeringens planer om at bortsælge boligerne i det almene byggeri. Det er i hvert fald naturligt at se en sammenhæng dér.

Derfor ville det også være interessant at høre Dansk Folkeparti, for jeg ved simpelt hen ikke, hvilke tanker de har omkring beboerdemokrati

og boligforeninger, og om det er noget, de er for eller imod.

(Kort bemærkning).

Freddie H. Madsen (DF):

Til hr. Keld Albrechtsen vil jeg gerne sige, at vi hele dagen i dag har forsøgt at forklare, at vi går ind for, at vi får bygget nogle flere almene boliger. Så her kan der ikke herske nogen tvivl om, hvor vi står.

Til hr. Jørn Pedersen vil jeg sige, at det er helt klart, og det sagde jeg også i min ordførertale, at der er nogle problemer i det her, og dem er vi klar til at drøfte i udvalget. Vi er klar til at se på, hvad det er for nogle problemer, men dermed ikke sagt, at vi vil stemme imod.

Formanden:

Hr. Nils-Ole Heggland som ordfører.

Nils-Ole Heggland (KF):

Konservative mænd er jo ret galante, så jeg er faktisk på talerstolen på vegne af hele to kvinder. Fru Tove Videbæk er desværre forhindret i at være her, så jeg har lovet på vegne af Kristeligt Folkeparti at sige, at partiet støtter forslaget.

Også den konservative ordfører, fru Carina Christensen, er forhindret i at være her, så jeg skal forsøge at redegøre for De Konservatives synspunkter. Jeg kan starte med at sige, at vi støtter forslaget, så er det sat på plads.

Desværre peger en række undersøgelser på, at produktiviteten i den danske byggebranche er for lav i forhold til i industrierhvervene generelt, og at produktiviteten udvikler sig langsomt. Regeringen har derfor i sit boligpolitiske oplæg fra august lagt op til, at der skal ske en forbedring af konkurrenceevnen. Målet er, at dansk byggeri skal være billigere og bedre.

Der skal bl.a. ske en effektivisering af det almene byggeri, og vi har jo tidligere i dag talt om, at det skal der sættes mere gang i, og det skal ikke mindst ske for at sænke udgifterne til opførelsen af støttet byggeri.

Med dette lovforslag lægges der således op til, at der skal ske en styrkelse af bygherreopgaven i det almene byggeri. Der stilles krav om, at kommunerne i fremtiden skal finde bygherren i åben konkurrence, ligesom den mulige bygherrekreds udvides, så private også kan være bygherrer. Indførelsen af dette konkurrenceelement skal bidrage til et bedre, mere effektivt og mere konkurrencedygtigt byggeri, og det synes vi er positivt.

Kl. 17.05

Hvis bygherrerollen tildeles en anden end den endelige ejer, er det en forudsætning, at byggeriet senest ved ibrugtagningstidspunktet overdrages til den endelige bygningssejer, dvs. en almen boligorganisation. I disse tilfælde skal den enkelte kommunalbestyrelse desuden, inden den giver sit tilsagn, sikre sig, at der er indgået en bindende aftale mellem parterne om overdragelsen.

Det er i denne aftale, parterne hver især skal sikre sig, at deres ønsker til eksempelvis kvaliteten af byggeriet bliver tilgodeset. Der er ikke specifikke krav til, hvad der skal stå i denne aftale, men det er ikke mindst vigtigt, at den endelige bygningssejer sikrer sig en vis indflydelse på byggeriet.

Alt i alt er dette et tiltag, som vi Konservative er meget tilfredse med. Det er vigtigt, at vi får forbedret effektiviteten og produktiviteten i dansk byggeri, også i det almene byggeri, og dette lovforslag er bestemt et skridt i den rigtige retning.

Vi støtter altså forslaget.

Morten Homann (SF):

Sigtet med det her forslag er at forbedre effektiviteten i den danske byggesektor, specielt på det almene byggeområde, og det er noget, som SF stiller sig meget forstående over for og meget gerne vil bidrage til.

Når det er sagt, så synes jeg, at det er lidt pudsigt, at man, når man siger, at man har et generelt problem med effektiviteten i den danske byggesektor, så retter fokus snævert ind mod den almene sektor.

Hvis vi har et problem med, at bygherrer i Danmark i det hele taget er for ineffektive, så nytter det ikke meget at udskifte en angivelig ineffektiv almen bygherre med en lige så ineffektiv privat bygherre. Det løser jo ikke problemet. Derfor vil jeg helt grundlæggende sige, at hvis vi skal have løst det her problem med effektiviteten i byggesektoren, og det skal vi virkelig, så kommer man ikke uden om også at stille meget vidtgående krav til de private bygherrer og til hele den private byggesektor. Og jeg glæder mig til at se nogle slagkraftige forslag fra regeringen, som også er villige til at gå over den barriere.

Det er lidt uklart, hvorvidt det her forslag bidrager til, at effektiviteten på det almene område faktisk bliver større. Viser det sig, at det gør den, og bliver en række problemer luget væk, har SF ikke nogen problemer med at støtte det

her forslag, men der er nogle ting, som bliver nødt til at blive løst, før vi kan nå så langt.

For det første, og det er det vigtigste, er der altså brug for at få klarhed over, om den demokratiske proces omkring det kommer til at fungere ordentligt. Det nytter altså ikke noget, at når man har et alment beboerdemokrati og man når frem til en beslutning om et nyt byggeprojekt, at beboerne så ikke er med til at beslutte, hvordan det konkret skal udformes. Det er altså meget vigtigt, at man juridisk og demokratisk har sikret, at det er beboerne i den almene boligorganisation, der kommer til at stå for driften, og som altså også får indflydelse på, hvordan projektet ser ud.

Samtidig er det altså vigtigt at sikre, at den konkurrence, som så måtte komme, hvis man har lavet sådan et udbud, faktisk er reel, og at den foregår på lige vilkår, sådan at den almene boligorganisation også har reelle og lige vilkår for at kunne gå ind og vinde et eventuelt udbud.

Endelig er der altså en række juridiske uklarheder i forslaget, som jeg synes vi skal have afklaret i løbet af udvalgsarbejdet.

SF's holdning er umiddelbart positiv. Vi synes, at det er godt, hvis man kan bruge sådan et forslag til at få skabt mere effektivitet og dermed få bygget flere almene boliger, for det er der virkelig brug for. Men der er altså først og fremmest behov for at sikre beboerdemokratiet, før vi kan nå så langt som til at støtte det her forslag.

Niels Helveg Petersen (RV):

Det Radikale Venstre har en principielt positiv holdning over for forslaget her. Vi finder, at der er behov for at tænke igennem, hvorledes man får skabt en større effektivitet i det almene byggeri, og derfor er vores tilgang til forslaget grundlæggende positiv. Jeg erkender, at der er en lang række spørgsmål, der nøje skal drøftes under udvalgsarbejdet. Vi bryder jo ny vej her, og derfor er det vigtigt at arbejdet bliver gjort grundigt.

Men principielt finder vi, at der i dette her ligger ideer, som kan blive til stor gavn for byggeriet, og derfor vil vi også under udvalgsarbejdet interessere os meget for at få løst de problemer, som selvfølgelig er knyttet til lovforslaget.

Kl. 17.10

Keld Albrechtsen (EL):

Det er blevet hævdet fra regeringspartierne side, at det her forslag skulle tage sigte på at effektivisere konkurrenceforholdene i byggesektoren.

Hvis det var tilfældet, må man sige, at det er et overraskende forslag, for det vedrører jo ikke byggesektoren. Det vedrører de almene boligorganisationer. Hvis det var sådan, at man ville have konkurrence i byggesektoren, skulle man vel fremsætte et lovforslag om, at der skulle indføres konkurrence mellem byggeselskaberne. Derfor er det simpelt hen ubegribeligt, hvad det er, der foregår.

Jeg kan ikke se andet, for der må være en dagsorden bag ved, at man fremsætter et så mystisk forslag som det her, og den dagsorden må være, at nu går man boligforeningerne efter struben. Man har planer om at sælge lejlighederne, og nu vil man altså også forsøge at forhindre beboerdemokratiet i at øve indflydelse på nybyggeriet. Det er faktisk de to formål, der var med at have en boligforening.

Det ene var at administrere sine egne boliger i et beboerdemokrati, og der andet var at bygge nye boliger, hvor indretning, udformning osv. kunne være et resultat af en levende diskussion mellem de mennesker, der efterfølgende får brug for at leve og bo og have deres liv i de boligområder. Nu skal hele den diskussion overlades til en privat entreprenør, og derudover skal lejlighederne sælges.

Ministerne kan ikke benægte, at han har igangsat et gigantisk udvalgsarbejde med henblik på at forberede en lovgivning om salg af de almene boliger. Og han kan vel heller ikke benægte, at der vel er en tankemæssig sammenhæng i regeringens politik. Ja, det kan selvfølgelig godt være, han vil benægte det, men for os andre tegner det altså et billede.

Man kan altså ikke indføre konkurrence på spørgsmålet om, hvordan man synes, det er bedst at indrette et boligkvarter, for det er jo et spørgsmål om, hvordan man gerne vil bo, om det skal være tæt-lave boliger med forskudte etager eller andet.

Vi har i den boligforening, jeg bor i, haft kæmpediskussioner om at udforme løsninger på boliger, som folk virkelig er glade for at bo i, og der er beboerdemokratiet lykkedes.

Man vil nu tvangsindforskrive et eller andet privat firma til ikke alene at bygge og projektere boligerne og sådan noget – det har vi i forvejen, og der har vi konkurrenceregler og alt muligt andet – men også til at bestemme, hvordan de

boliger skal indrettes, hvordan arkitekturen skal være, om vi skal have træer, eller vi ikke skal have træer. Jamen det er da helt fantastisk.

Det skal en eller anden privat konsulent... jamen altså, hvor stopper den liberalisme, som regerer det her land? Den er jo åbenbart indstillet på at bryde alt, hvad der findes af lokalt beboerdemokrati, ned. Jeg synes, det er et ufatteligt forslag.

Samtidig holder man sig fra regeringens side f.eks. ikke tilbage med at foreslå kun ét selskab, nemlig Ørestadsselskabet, som bygherre eller i hvert fald som den, der skal fremlægge et projekt, når det drejer sig om projekteringen af en cityring. Der er ikke optræk til nogen som helst bygherrekonkurrence. Der er optræk til rent monopol, men det er selvfølgelig også noget, som er unddraget demokratiet.

Vi mener, det her er at rette bager for smed. Man har nogle problemer i byggesektoren, og vennerne i de store byggekonkurrencer vil man ikke gribe ind over for, og så skal man finde nogle andre, som man kan kanøfle, og kalde det konkurrence, og så kan man kaste sig over boligforeningerne, fordi det er den vej, vinden blæser.

Det synes jeg ærlig talt ikke er smukt at se på, og jeg kan fra Enhedslistens side love, at vi vil kæmpe imod dette her forslag med næb og kløer fra denne time og frem til dets eventuelle vedtagelse, som jeg ikke håber nogen sinde sker.

Økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen):

Det forslag, der ligger her, skulle gøre, at vi fik øget konkurrencen. Forslaget har jo til formål at styrke en professionalisering af bygherrerollen i det almene byggeri gennem en udvidelse af bygherrekredsen, hvor også private kan blive valgt som bygherrer, og også gennem øget konkurrence og gennemsigtighed omkring kommunernes tildeling af bygherreopgaver.

Kl. 17.15

Jeg vil gerne sige til hr. Jørn Pedersen, at nu synes jeg ikke, vi skal tale os mere væk fra hinanden end det, jeg har hørt under indlægget i dag, for de klarificeringer, der skal være, kan jeg godt forstå man bliver en smule bekymret over, hvis man ikke mener, at man skal inddrage slutbrugeren i selve processen. Det ligger der altså i det.

Men jeg mener, vi skal bruge udvalgsbehandlingen til at få boret i de her problemer og få

dem belyst, for det er klart, at inden man træffer beslutning om byggeriets størrelse, ydre og indre udformning samt kvaliteten, så skal det jo ske i samarbejde med driftsherren. Kommunen kan jo ikke godkende og give noget tilsagn, før der foreligger en helt klar aftale.

Så må jeg sige til SF og Enhedslisten: Jamen det går på at øge konkurrencen, og det går på at forbedre effektiviteten. Der er altså ikke nogen bagvedliggende dagsorden om at gå i struben på de almene boligselskaber og lignende.

Det er jo korrekt, at vi har et forslag, som vi måske skal diskutere lidt senere, næste år, hvor vi har et udvalg siddende, men det kommer vi jo tilbage til.

Men jeg har nu ikke tænkt mig det, som Gert Nielsen fra BL siger, nemlig at sælge alle de almene boliger – en halv million. Det er altså ikke det, det drejer sig om. Men det kommer vi ind på en anden dag.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu siger ministeren, der skal være en aftale. Men jeg prøvede jo at høre godt efter før, og jeg opfattede det sådan, at den aftale med boligforeningen skal laves, inden byggeriet bygges. Så der er altså ikke tale om en anden form for aftale, end det man på engelsk kalder et tilbud, man ikke kan afslå.

For hvad gør man, hvis man bagefter finder ud af, at der kommer en privat bygherre og opfører noget, der er fuldstændig forfærdeligt at bo i? Gælder aftalen så stadig væk? Det burde den vel gøre, hvis det var sådan, at der var rimelighed til. Men det kan man jo ikke have, for så står der et boligkompleks, som ingen vil have, og det er jo noget værre rod. Jeg siger det bare til ministeren, for der er altså meget i det her forslag, der er mystisk.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Boligudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af lovforslag nr. L 58: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning og lov om tilskud til elproduktion. (Vedvarende energi, tilladelse til elforsyningsnet på søterritoriet m.v., fortrolighed m.v).

Af økonomi- og erhvervsministeren (Bendt Bendtsen).

(Fremsat 6/11 2002).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kim Andersen (V):

Venstre kan give sin fulde opbakning til lovforslag nr. L 58, som er fremsat af regeringen på baggrund af den aftale, der den 19. juni blev indgået mellem regeringspartierne, Socialdemokratiet, Det Radikale Venstre, Kristeligt Folkeparti og SF.

Vi mener, lovforslaget er en nødvendig modernisering og liberalisering af den nuværende lov, der har en række utilsigtede elementer, der bl.a. betyder alt for høje elpriser for forbrugere.

Der er behov for, at støtten til vindmøller reduceres, da den nuværende ordning har vist sig at være for lukrativ, simpelt hen for dyr for erhvervslivet og for elforbrugere i al almindelighed.

I stedet for den påtænkte indførelse af et VE-bevis-marked på vindmølleområdet lægger forslaget op til, at der indføres et pristillæg på 10 øre pr. kWh til vindmølleelektricitet.

Sammenligner man med alternativet, betyder pristillægget frem for VE-beviset økonomisk set en besparelse for elforbrugere på ca. 2 mia. kr. i perioden 2003-2008. Det er efter min mening meget positivt, da en af regeringens målsætninger netop er at sikre forbrugere lavere stigninger på elektricitet.

Dog indføres der ud over det omtalte pristillæg et ekstra tillæg, ligeledes på 10 øre pr. kWh, som er påtænkt de ældre vindmøller med særlig høje driftsomkostninger, som vi stadig har nogle af. Det er rimeligt, at der sker en differentiering mellem tilskuddene til nye og ældre vindmøller, da der er stor forskel på driftsomkostningerne. Med det ekstra pristillæg sikrer man de ældre og mindre lukrative vindmøllers overlevelse.

Jeg synes også, det er værd at bemærke, at vi med lovforslaget sikrer, at vi lever op til vores fælles forpligtelse over for EU på det pågældende

område. EU-direktivet om fremme af elektricitet produceret fra vedvarende energi-kilder imødekommes ved indførelse af oprindelsesgarantier.

Kl. 17.20

Oprindelsesgarantierne har til formål at sikre en vis gennemsigtighed på det europæiske elmarked, så forbrugere kan orientere sig i elektricitetens miljø, egenskaber og regnskaber. Det er positivt, at forbrugere får større mulighed for at vurdere de forskellige udbud af elektricitet. Desuden vil det komme Danmark til gode at have oprindelsesgarantier, der imødekommer især den grønne forbruger, da en relativt stor andel af vores elektricitetsproduktion produceres af netop vindmøller og anden grøn energi.

Alt i alt tilslutter Venstre sig lovforslag nr. L 58, da vi mener, det er nødvendigt med en liberalisering af elmarkedet. Der har hidtil været tale om alt for store tilskudsordninger til vindmøllejerne. Med forslagens vedtagelse, som vi håber på, kan forbrugere ikke blot se frem til lavere elprisstigninger, men også til et mere tilgængeligt og gennemsigtigt elmarked.

Vi ser i Venstre frem til et positivt og konstruktivt udvalgsarbejde i Det Enerkipolitiske Udvalg omkring lovforslag nr. L 58.

Svend Auken (S):

Dette forslag er et led i energireformaftalerne. Det har været længe undervejs, der har været mange vanskelige forhandlinger, men jeg glæder mig over, at energireformpartierne har kunnet holde sammen. Jeg tror, det er meget vigtigt for hele energisektoren, at der står et bredt politisk flertal bag strukturen og de forskellige ordninger, der gælder på energiområdet. Vores energireformafnæmme omfatter jo både el og varme og gas, vedvarende energi og energibesparelser, og jeg synes, det er flot, at det trods ideologiske modsætninger har været muligt at fastholde denne brede enighed fra den tidligere regering og til den nye regering.

Men det har været et lidt besværligt forløb. Sagen var, at vi havde aftalt, at der skulle være et VE-marked med virkning fra den 1. januar 2003. Det kan af mange grunde ikke realiseres – det beklager jeg personlig, jeg havde meget gerne set, at vi havde haft et VE-bevis-marked fra den 1. januar – og derfor skulle man finde en erstatning. Det var allerede et tema i den tidligere regerings forhandlinger med energireformafnæmmelepartierne, og det har også været et tema nu i de nuværende forhandlinger.